

(١)

**DALILAI GAMI DA TASIRIN KASANCEWA TARE DA
ALLAH MAI GIRMA DA BUWAYA**

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai, wanda a cikin littafinsa mai girma yake cewa: ((Shi ne wanda ya halicci sammai da kasa da abubuwan da suke tsakaninsu cikin kwanaki shida, sannan ya daidaita akan al'arshi don gudanar da mulkinsa, ya san duk abin da yake fakuwa a cikin kasa da abin da yake fitowa daga gareta, da abin da yake saukowa daga sama, da ma wanda yake hawa saman, shi Allah yana da cikakkiyar masaniya akanku, da ma al'amurran da kuke ciki a duk inda kuke yana tare da ku, kuma Allah ya san abin da kuke aikatawa, tuni ya riske shi babu wani abu daga ciki da yake iya buya masa)). Ina shaida wa babu abin bauta wa da gaskiya sai Allah shi kadai, ba shi da abokin tarayya.. Ina shaida cewa lallai shugabanmu, kuma Annabinmu Muhammadu, bawan Allah ne, kuma Manzonsa.. Ya Ubangiji ka yi masa salati, da aminci, shi da Alayensa da Sahabbansa baki daya.

Bayan haka:

Lallai zamantowa tare da Allah Madaukakin Sarki yana da ma'anoni iri - iri, a cikin wadannan ma'anonin akwai na hararo Allah a dukan yanayi, akwai kuma na karfafawa, na farkon yana nufin irin yanda sanin Allah Madaukakin Sarki ya mamaye dukan halittunsa, Allah mai girma da buwaya yana cewa: ((Mabudan gaibi gaba dayansu suna wurinsa, babu

(۲)

wanda ya san su sai shi kafai, yana sane da duk wani abu da yake a tudu, ko a kogi, babu wani ganye da yake fadi face ya san shi, kai hatta kwaya a cikin duhun kasa, ko wani abu busasshe, ko danye face yana nan a bayyanannen littafi..)), haka ma Madaukakin Sarki yana cewa: ((Shin ba ka san cewa lallai Allah ya san abin da yake a sammai da abin da yake a kasa ba, babu wata ganawa ta sirri da take gudana tsakanin mutane uku, face ya zama na hudunsu wajen sanin abin da suke ganawar da shi, ko mutane biyar, face ya zamo na shida, kai, da ma wafanda ba su kai haka ba, da ma wafanda suka wuce haka, face yana tare da su, ya san abin da suke ganawa akansa a duk inda suke, sannan kuma zai ba su labarin duk abin da suka aikata a ranar alkiyama, lallai Allah yana da cikakkiyar masaniya akan komai)), haka ma mabuwayin Sarki yana cewa: ((Shin ashe wanda ya halicci komai ba shi ne ya san dukan halittarsa ba?! Shi ne masanin komai, manya da kanana, shi ne kuma ya san hakikaninsu?!)).

Na biyun kuwa yana nufin zamantowa tare da Allah Madaukakin Sarki ta hanyar karfafa bawa, da ba shi dacewa da kariya, da taimako gami da kulawa, wannan kam Allah Madaukakin Sarki ya kebanke Manzanninsa, da Annabawansa, da waliyyai salihai ne da shi cikin bayinsa, lallai ayoyi da dama a cikin Alkur'ani mai girma sun yi nuni zuwa ga wannan baiwa mai girma, ta kasancewa tare da Allah da zabaɓɓu daga cikin bayinsa suka samu, ga maganar da Allah Madaukakin Sarki nan ya yi wa Annabawa biyu masu girma cikin Annabawansa - wato Sayyiduna Musa da Sayyiduna Harun (Alaihimas Salam),

(۳)

a inda yake cewa: **((Kai da ɗan uwanka ku tafi tare da ayoyi na, kada ku yi nauyin jiki wajen ambato na, ku tafi wurin Fir'auna saboda lallai ya wuce gona da iri, ku yi masa magana mai taushi da za ta iya sanya shi ya wa'aztu, ko kuma ya ji tsoron Allah. Sai suka ce: ya Ubangijinmu, lallai muna tsoron kada ya cutar da mu, ko kuma ya yi girman kai. Sai ya ce: kada ku ji tsoro, lallai ni ina tare da ku, ina ji, ina kuma gani..))**, kuma wannan kasancewa tare da Allah ne Annabi Musa (AlaiHis Salam) ya yi magana akanta lokacin da mutanensa suka zaci cewa Fir'auna da rundunarsa sun riske su, babu batun tsira daga zaluncinsa, sai suka ɗaga murya suna cewa: **((Lallai kam sun riske mu sun gama))**, sai Sayyiduna Musa (AlaiHis Salam) ya amsa masu cikin yakini da sakankancewar Allah yana tare da shi, zai kuma karfafa shi ya kuma taimake shi, cewa: **((Sai ya ce: ko kusa, lallai Ubangiji na yana tare da ni, zai kuma taimake ni))**.

Ita ce dai kasancewa tare da Allah Maɗaukakin Sarki da ta faru da Annabi (SallalLahu alaiHi wa sallam) da sahabinsa as-Siddik (Allah ya kara yarda da shi), a lokacin hijira, inda Sayyiduna Abubakar (Allah ya kara yarda da shi) yake cewa: Ina tare da Annabi (SallalLahu alaiHi wa sallam) a cikin kogo, na hango kafafuwan mushrikai, sai na ce: Ya Manzon Allah, da a ce ɗaya daga cikinsu zai duba wurin kafafuwansa, da kuwa ya ganmu, sai (SallalLahu alaiHi wa sallam) ya ce: **(Haba Abubakar, mene kake zato da mutane biyun da Allah ne na ukunsu?)**, akan haka ne ma Allah Maɗaukakin Sarki yake cewa: **((In ma ba ku taimaka wa Annabi Muhammadu**

(£)

(Sallallahu alaiHi wa sallam) ba, to ku sani tabbas Allah ya riga ya taimake shi a lokacin da kafirai suka fitar da shi daga garin Makka su biyu, lokacin da suke cikin kogo da yake fada wa abokinsa cewa: kada ka damu, lallai Allah yana tare da mu, sai Allah ya saukar masa da natsuwa, ya kuma karfafa shi da rundunar da ba ku iya ganinta, ya kuma sanya kalmar kafirai ta zamo a fasa, lallai kalmar Allah ita ce a sama, tabbas Allah cikakken mabuwayi ne, mai kuma cikakkiyar hikima)).

Wane abu ne ya kai girman a ce bawa yana tare da Ubangijinsa mai girma da daukaka, duk wanda yake tare da Allah, to ba shi da wata damuwa na mutane suna tare da shi, ko ba sa tare da shi, idan har bawa yana son ya sami kasancewa tare da Allah Madaukakin Sarki, to dole ne ya shiga wannan kusancin ta kofofin da suke isarwa zuwa ga haka, dole ne kuma ya cika sharu'fa da dalilan da za su ba shi daman samun haka, a cikin manyan kofofin akwai: **samar da cikakken imani da Allah Madaukakin Sarki**, mai girma da daukaka yana cewa: ((Lallai Allah yana tare da masu imani)), shi kuwa imani - kaman yanda Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya ambata ne- **(Ka gasgata samuwar Allah, da samuwar Mala'ikunsa da littattafansa da Manzanninsa, da ranar lahira, ka kuma yi imani da kaddara ta alhairi da ta sharri)**, imani na ainihi kuma shi ne wanda tasirinsa ya bayyana a rayuwar mutum, da mu'amalarsa tare da mutane, saboda Annabinmu (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Musulmi na gaskiya shi ne wanda mutane suka kubuta daga sharrin harshensa, da**

(e)

na hannunsa, shi kuwa mumini shi ne wanda mutane suka amince masa a jininsu da dukiyoyinsu).

Haka ma a cikin kofofin akwai: **bawa ya samar wa kansa da tsoron Allah gami da matsayin Ihsani, Allah mai girma da buwaya yana cewa: ((Lallai Allah yana tare da waƙanda suka ji tsoron Allah, da kuma waƙanda suke kyautatawa)),** a wani wurin kuma Maƙaukakin Sarki yana cewa: **((Ku sani cewa lallai Allah yana tare da masu tsoron Allah)),** haka ma mai girma da ƙaukaka yana cewa: **((Tabbas lallai Allah yana tare da masu kyautatawa)),** shi tsoron Allah shi ne: aiwatar da duk wani abu da Allah Maƙaukakin Sarki ya yarda da shi, da kuma nesantar duk abubuwan da yake fushi da su, tsoron Allah ne matattara na dukan alhairai, lallai Alkur'ani mai girma ya bayyana ma'anarsa a ayoyi da dama, kaman yanda Allah Maƙaukakin Sarki yake cewa: **((Kai, lallai mutane sun yawaita magana akan al'amarin al-kibla, kai kã ce ita ce alhairi ita ƙaya kacal, wannan kuma ba shi ne gaskiya ba, ba fuskantar wani sashe a gabãshi ko yammaci shi ne kashin-bayan addini ko matattara alhairi ba, matattara alhairi yana cikin abubuwa ne masu dama, wasu suna cikin rukunƙan ingantacciyar akida ne, wasu kuma suna cikin tushen ayyuka na gari da ibadu. Na farko shi ne: imani da Allah, da ranar tashin alkiyama, da hisabi, da abubuwan da za su biyo bayan haka a ranar alkiyama, da imani da mala'iku da littattafan da aka saukar wa Annabawa, da ma su kansu Annabawan. Na biyu shi ne: bayar da dukiya cikin jin daƙin rai ga talakawa, makusanta da marayu da waƙanda buƙatu da rashi suka yi masu yawa, da**

(٧)

matafiyan da guzuri ya yanke masu, ba su da abin da zai isar da su zuwa ga manufarsu, da masu rokon mutane da bukata ta tilasta masu yin haka, da kuma ciyarwa don manufar 'yanta bayi da 'yanta wuyayensu ga barin bauta. Na uku: kiyaye sallah. Na hudu: fitar da zakkar da aka wajabta. Na biyar: cika alkawari a rai da dukiya. Na shida: hakuri akan cutar da za ta fada wa rai ko dukiya, ko lokacin haɗuwa da abokan gaba a wurin yaƙi. Waɗanda suka haɗa waɗannan aƙidu da ayyuka na alhairi su ne waɗanda suka yi gaskiya cikin imaninsu, su ne waɗanda suka ji tsoron kafirci da kaskanci, suka kuma nesance su)).

Annabinmu (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: ((Kada ku yi wa junanku hassada, kada kuma ku taya kaya da tsada da niyyar yaudarar masu saye, kada ku ketaci juna, kada ku juya wa juna baya, kada ku yi tayi akan cinikun juna, ku zamo bayin Allah 'yan uwan juna, shi Musulmi ɗan uwan Musulmi ne, bay a zaluntarsa, ba kuma ya bayar da shi, ba kuma ya wulakanta shi, tsoron Allah yana nan -ya yi nuni zuwa ga kirjinsa sau uku- sharri ya kai sharri a ce mutum yana wulakanta ɗan uwansa Musulmi, Jinin Musulmi da dukiyarsa da mutuncinsa sun haramta wani Musulmi ya keta su).

Shi kuwa "Ihsan" kaman yanda Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya bayyana haƙikanin ma'anarsa da cewa: **(Ka bauta wa Allah kamar kana ganinsa, idan dai har kai ba ka iya ganinsa, to kuwa tabbas shi yana ganinka)**, a nan ne bawa yake samar da cikakken hararo da Allah Ubangiji mai girma da daukaka a cikin dukan yanayinsa, ya kuma sami cikakken yaƙinin cewa lallai Ubangijinsa bai rafkana ga barinsa ba a cikin

(Y)

halin sirrinsa, ko a bayyane, a cikin dukan motsinsa da rashin motsinsa, Allah Madaukakin Sarki yana cewa: **((Shin bai san cewa Allah yana ganinsa ba ne?!))**.

Haka ma a cikin kofofin kasancewa tare da Allah Madaukakin Sarki akwai: **hakuri**, Allah Madaukakin Sarki ya ce: **((Ku yi hakuri, lallai Allah yana tare da masu hakuri))**, haka ma Allah mai girma yana cewa: **((Ka yi wa masu hakuri albishir, su ne wadanda idan wata masifa ta same su, sai su ce: mu da ma can bayi ne mallakar Allah Madaukakin Sarki, ku wurinsa za mu koma. Wadannan kam su ne suke da babban matsayi da rahama a wurin Ubangijinsu, lallai kam wadannan su ne shiryayyu))**, haka ma Allah mai girma da daukaka ya ce: **((Ka yi hakuri da hukuncin Ubangijinka na jinkirta masu da ya yi, da kuma cutarwarsu da take samunka, lallai kai din nan kana farkashin kiyayewa da kulawarmu, makircinsu ba zai taba cutar da kai da komai ba, ka yi tasbihi tare da godiya ga Ubangijinka a lokacin da za ka tashi))**, Annabinmu (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya ce: **(Ka sani cewa akwai alhairai masu yawa a cikin yin hakuri da abin da kake ki)**, shi hakuri shi ne: hana rai damuwa, da hana harshe yin korafi, da kuma hana gabobi rashin nuna godiyar Allah, wannan kuwa yana samuwa ne ta hanyar yakar zuciyar, wannan shi ne mafi alhairin baiwa, (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya ce: **(.. Duk wanda ya kokarta yin hakuri, to kuwa Allah zai ba shi hakuri, lallai ba a taba bai wa wani bawa wata baiwa da ta fi alhairi da yalwa sama da hakuri ba)**.

Haka ma a cikin dalilan shiga cikin kasancewa tare da Allah Madaukakin Sarki akwai: **kasancewar zuciyar a farke**; duk wanda zuciyarsa take a farke zai riski cewa lallai Allah

(A)

Madaukakin Sarki yana tare da shi a dukan yanayin da yake ciki, shin a halin tafiya ne, ko zaman gida, a boye yake, ko a fili, shi Allah babu wani abu da yake iya buya masa, sirri ko karara duka daya suke a wurinsa, a wannan yanayin ne Annabin Allah Yusuf (AlaiHis Salam) ya kasance lokacin da aka kulle dukan kofofi, aka kuma samar masa da duk wasu dalilai na sabon Allah, sai kuwa ya nemi tsari daga Ubangijinsa, da ya san cewa yana tare da shi a kowane yanayi, sai kuwa harshensa ya cigaba da maimaita: **((Lallai Allah shi ne Ubangijina da ya kyautata makoma ta, babu shakka tabbas azzalumai ba za su sami babban rabo ba))**, wannan ne kuma abin da matar Sarki ta fadi, kaman yanda Alkur'ani mai girma ya bayyana ta bakinta cewa: **((Hakika na neme shi sai ya nemi tsarin Allah..))**, lallai falalar kasancewa tare da Allah abu ne mai mai girma a lokacin da bawa ya mallaki tsoron Ubangijinsa mai girma da daukaka a duniya, sai kuma ya sami aminci ga barin azabarsa a ranar alkiyama, Hadisi Kudusi ya zo cewa, Allah Madaukakin Sarki yana cewa: **(Na rantse da buwaya ta, ba zan hada wa bawa na tsoro guda biyu ba, ba kuma zan hada masa aminci biyu biyu ba; idan ya aminta da ni a duniya, to kuwa zan tsoratar da shi a ranar alkiyama, idan kuma ya ji tsoro na a duniya, to kuwa zan amintar da shi a ranar alkiyama).**

Haka ma bawa yana samun kusanci da Allah Madaukakin Sarki ta hanyar **ambaton Allah Madaukakin Sarki**: Allah mai girma da daukaka yana cewa: **((Ku ambace ni, sai ni ma na ambace ku, ku gode mini, kada ku butulce mini))**, Annabinmu (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Allah Madaukakin Sarki yana cewa: Ni kam ina nan yanda bawa na ya zace ni, ina tare da shi idan ya ambace ni, idan ya ambace ni a ransa,**

(9)

zan ambace shi a raina, idan ya ambace ni a cikin jama'a, zan ambace shi a cikin jama'an da suka fi nasa alhairi..)

**Wannan kenan, ina nema wa kai na da ku gafara daga Allah
Madaukakin Sarki.**

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai. Ina shaidawa babu abin bauta wa da gaskiya sai Allah shi kadai, ba shi da abokin tarayya. Ina shaida cewa lallai shugabanmu Annabi Muhammadu, bawan Allah ne kuma Manzonsa. Ya Allah ka yi masa salati da aminci da albarka, shi da Alayensa, da Sahabbansa baki daya, da wadanda suka bi shi da kyautatawa har zuwa ranar sakamako.

Ya 'yan uwa Musulmai:

Lallai kasancewa tare da Allah Madaukakin Sarki yana da tasiri mai girma da bawa yake cin gajiyarsa a duniya da lahira, a cikin wannan gajiyar akwai: duk wanda ya sami kusanci da Allah mai girma da daukaka, **to kuwa Allah zai kare shi daga dukan sharri, zai kuma warkar da shi ga barin dukan cuta,** Allah mai girma yana cewa: **((Su ne wadanda wasu mutane suka ce masu: tabbas wasu mutane suna nan sun tattaru suna dakonku, saboda haka ku ji tsoronsu, sai hakan ya kara masu imani, sai suka ce: Mu kam Allah ya ishe mu, kai madalla da wakili Allah)),** haka ma Allah mai girma yana cewa: **((Duk**

(10)

wanda ya mika al'amurransa zuwa ga Allah, to Allah zai yi masa komai, lallai Allah zai isar masa da nufinsa, tabbas shi mai zartar da abubuwan da yake so ne, lallai Allah ya sanya wa komai lokacin da ba zai ketare ba, da kuma iyakan da ba zai wuce ba)); ma'ana: ya isar masa, Allah mabuwayi yana cewa: **((Ashe Allah bai isar wa bawansa ba?!))**, duk wanda ya dogara da Allah, ya kuma sakankance da isarsa, to kuwa babu yanda makiya za su yi da shi, ba kuma zai taɓa rasa abin da duk ya nema ba, duk abin da yake so kuma ba zai taɓa yi masa fauti ba, a duk sanda muka tsaya a gaban maganar da Allah Maɗaukakin Sarki ya faɗa wa Sayyiduna Musa (AlaiHis Salam) cewa: **((Kuma saboda komai za a yi maka a yi shi a farkashin kulawa ta))**, da inda Allah mai girma yake cewa: **((Na zaɓe ka saboda kai na))**, da kuma inda Allah mai girma da buwaya ya faɗa wa Annabinsa (SallalLahu alaiHi wa sallam) cewa: **((Ka yi hakuri da hukuncin Ubangijinka na jinkirta masu da ya yi, da kuma cutarwarsu da take samunka, lallai kai ɗin nan kana farkashin kiyayewa da kulawarmu, makircinsu ba zai taɓa cutar da kai da komai ba))**, da inda Allah Maɗaukakin Sarki yake cewa: **((Ka yi wa waɗanda suka yi imani da Allah albishir ɗin cewa: lallai suna da wani babban matsayi na gaskiya a wurin Ubangijinsu..))**, a nan za mu riski girman matsayin kasancewa tare da Allah, da kuma falalar haka, da kyakkyawan tasirinsa.

Babu shakka samun kusanci da Allah Maɗaukakin Sarki, da kasancewa farkashin kulawarsa **hanya ce ta samun natsuwa da kwanciyar hankali da cikakken natsuwar zuciya mafi**

(11)

muhimanci, da kuma nesantar duk wani tashin hankali, da damuwa, gami da kunci; ta ma yaya ne mutumin da yake riko da sabubba zai shiga cikin damuwa, mutumin ya riga ya riski cewa komai yana hannun Allahn da duk abin da ya so cewa yake da shi ya kasance, kuma ya kasance nan take?!, Allah Madaukakin Sarki yana cewa: **((Ya kai wannan Annabi (SallalLāhu alaiHi wa sallam), ka ce -kana cikin halin mifawuya ga Allah, kana kuma tabbatar da karfin ikonsa- Ya Ubangiji, kai -kadai ne- mamallakin dukan tasarrufi a cikin komai, kana bayar da mulki da iko ga wanda ka so, kana kuma sance shi ga wanda ka so, kana bayar da girma ga wanda ka so cikin bayinka, ta hanyar katartad da shi zuwa ga hanyar girma da dalilanta, kana kuma sanya kaskanci da wulafanci ga wanda ka so, lallai kai kadai ne kake mallakan alhairi, babu wani abu da zai gajiyar da kai wajen zartad da abin da kake nufi, da abin da hikimarka a cikin tsarin halittunka ya tabbatar))**, haka ma mai girma da daukaka yana cewa: **((Duk abin da Allah ya buɗa wa mutane na rahamarsa babu wanda ya isa ya hana, duk kuma abin da ya rike bai ba su ba, babu wanda ya isa ya ba su bayan shi, shi ne mabuwayi mai cikakkiyar hikima))**.

Lallai idan zukan bayi suka ji cewa suna tare da Allah Madaukakin Sarki, suka kuma hararo girmansa, **to kuwa babu shakka za su sami cikakken tsoro da aminci a cikin zukatansu, da kuma kyautata zaman tare, da tsaro na bai daya**; domin idan bayi suka sakankance cewa ba za su taɓa iya buya wa kallon da Allah Madaukakin Sarki yake masu ba, to

(۱۲)

kuwa rayuwarsu za ta daidaita, dabi'unsu kuma za su yi kyau, sai su zamo masu yi wa umurnin Ubangijinsu biyayya, masu kuma nesantar abubuwan da mai girma da daukaka ya hana, su kuma tsaya a inda ya yi masu iyaka, su kuma yi riƙo da sabubba saboda su gyara duniyarsu da addininsu, sai mutum ya rayu cikin aminci tare da kansa, da iyalansa, da danginsa, da makwantansa, da abokan aikinsa ba, da abokan rayuwarsa, da ma al'ummarsa, da sauran mutane baki baki ɗaya, lallai wannan shi ne sakon Musulunci da ya zo a matsayin rahama ga daukacin halittu.

**Ya Allah Ubangiji muna rokonka ka shigar da mu cikin
kusancin nasararka da karfafawarka, ka game mu da
mayalwaciyar falalarka, ka lullube mu da bargon
ni'imominka, ka azurta mu da ikhlasi a cikin dukan
al'amurranmu, ka kiyaye mana kasarmu da sauran kasashen
duniya baki ɗaya.**